

**Туризм і рекреація в Україні
у воєнний та повоєнний час:
збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

м. Полтава 2024 р.

**УДК 338.48(477)(082)
Т87**

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 17.06.2024 р.).

Редакційна колегія

- **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Шостя Анатолій Михайлович**, д. с.-г. н., старший науковий співробітник, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва Полтавського державного аграрного університету;
- **Шевчук Сергій Миколайович**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Шуканова Анжела Анатоліївна**, к. п. н., доцент завідувач кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- **Каролоп Олена Олександрівна**, к. п. н., доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;
- **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну;
- **Бражник Людмила Василівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 28 червня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. 196 с.

До збірника матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час» ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень викликів, що стоять перед туристичною сферою України, та перспектив її розвитку у повоєнний час.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Лопатюк Анастасія ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	96
Мацука Вікторія ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	101
Мирна Ольга, Першін Юрій БЕЗПЕЧНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	105
Перерва Олександр ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	109
Романько Владислава ОРГАНІЗОВАНИЙ І НЕОРГАНІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ: ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ	114
Романько Владислава ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	118
Рудич Алла, Чіп Людмила ПОДІЄВИЙ (EVENT) ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРУКТУРА.....	123
Сарнавський Сергій, Єрмаков Вячеслав ГЕОГРАФІЯ ПЛЯЖНОГО ТА ВОДНОГО ТУРИЗМУ В МЕЖАХ ЛІВОБЕРЕЖЖЯ СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА	128
Тараненко Олександр, Мороз Артем, Семикоз Дмитро НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	133
Тесленко Карина РОЗВИТОК ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ НА ПОЛТАВЩИНІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	137

Романько Владислава Костянтинівна

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

Науковий керівник: Єгорова Олена Володимирівна, к.е.н., доцент

ОРГАНІЗОВАНИЙ І НЕОРГАНІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ: ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ

Організованим туризмом є видом подорожі, у якій компоненти, такі як проїзд/переліт, проживання, екскурсії та харчування, плануються і надаються туроператором або туристичною агенцією. Основними перевагами цього типу туризму є зручність, економія часу, безпеку та різноманітні програми. Туристичні агенції також можуть забезпечити групові знижки на туристичні продукти.

В організованому туризмі туроператори займаються організацією всіх деталей поїздки, що дозволяє туристам уникнути зайвих клопотів і зекономити час, оскільки все вже узгоджено. Крім того, працівники турфірм надають підтримку в разі виникнення проблем або надзвичайних ситуацій і можуть забезпечити знижки на групові поїздки завдяки угодам з готелями та авіакомпаніями. Туристичні агенції пропонують великий вибір турів з різними маршрутами та програмами. Серед недоліків організованого туризму – обмежена гнучкість у виборі часу та місць відвідування, а також можливі додаткові витрати на послуги туроператора.

Неорганізований туризм, навпаки, передбачає, що турист або група туристів самостійно планує всі аспекти своєї поїздки, включаючи транспорт, проживання, харчування та розваги, що надає йому гнучкість у виборі маршрутів, місць відвідування, тривалості перебування та часу поїздки, а також можливість створити індивідуальний маршрут і зекономити на послугах

туроператорів. Неорганізований туризм підходить для тих, хто цінує свободу і незалежність у своїх подорожах та готовий вкладати час і зусилля у планування. Такий підхід до подорожі має кілька переваг: гнучкість у виборі маршрутів, місць відвідування, тривалості перебування та часу поїздки; індивідуальний підхід, що дозволяє створити унікальний маршрут відповідно до особистих інтересів; відчуття пригоди від самостійного планування; можливість зекономити на послугах туроператорів і вибирати більш бюджетні варіанти.

Однак, неорганізований туризм також має свої недоліки – значні затрати часу на вивчення, бронювання та координацію всіх деталей подорожі; відсутність підтримки у випадку проблем або надзвичайних ситуацій, що може створити додатковий стрес; мовний бар'єр у країнах з іншим мовним середовищем; непередбачуваність витрат, оскільки туристи самостійно контролюють бюджет подорожі.

Основні відмінності між організованим та неорганізованим туризмом полягають у рівні планування та забезпечення подорожі. Організований туризм передбачає, що всі аспекти подорожі плануються і забезпечуються туроператором або туристичною агенцією, що дозволяє туристам уникнути зайвих клопотів, зекономити час і отримати підтримку у випадку проблем.

Не зважаючи на те, який вид туризму був обраний туристом, для вдалого виконання плану щодо екскурсій має своє місце саме організація екскурсійних послуг.

Під час організації подорожі потрібно продумати та втілити наступні ключові аспекти організації поїздки:

- 1) розробка програми – детальний опис кожного об'єкта з урахуванням історичних та культурних аспектів;
- 2) планування маршруту = вибір цікавих і значущих місць для відвідування;
- 3) логістика – організація транспорту і розрахунок часу на переїзди;

- 4) кадрове забезпечення – підбір кваліфікованих гідів з досвідом і знаннями мов;
- 5) безпека – інструктажі з безпеки, медичні аптечки, страхування;
- 6) матеріально-технічне забезпечення – карти, буклети, аудіогіди, організація харчування;
- 7) юридичні аспекти – договори з партнерами, дотримання правових норм, отримання дозволів.

Організація екскурсійних послуг для організованого і неорганізаційного туризму відрізняється аналогічно, адже організований туризм передбачає централізоване планування і організацію туроператором або туристичною агенцією. маршруту, вибір атракцій, забезпечення транспорту, проживання та інших сервісів, що забезпечуються заздалегідь. А «неорганізовані туристи» самі планують свої екскурсійні маршрути і послуги. Вони можуть самостійно обирати місця для відвідування, визначати графік і проживання, користуватися загальнодоступними транспортними засобами і навіть досліджувати атракції без попередньої організації або допомоги туроператора.

Їх відмінність полягає в рівні організації та підтримки: організований туризм надає більшу гарантію щодо комфорту і безпеки, а також готові програми, тоді як неорганізований туризм надає більшу свободу і гнучкість у виборі, але вимагає від туристів більше самостійності і відповідальності за організацію своїх подорожей.

Ще одна ключова відмінність між видами туризму – це управління витратами. Організований туризм часто пропонує фіксовані пакети з включеними послугами, що спрощує планування і може забезпечити економію через групові знижки. У неорганізованому туризмі туристи самі вибирають послуги, що може призвести до більш гнучкого управління бюджетом, але потребує більшої самостійності і уваги до деталей.

Отже, підсумовуючи основні відмінності між організованим і неорганізованим туризмом, зазначимо, що вони дозволяють туристам обирати між різними підходами в залежності від їхніх потреб, уподобань і рівня комфорту, який вони вважають за потрібний під час подорожі. А організація екскурсійних послуг є місцями залежною від уподобань подорожуючих – чи то турист бажає просто відвідати запропоновану екскурсію, довіряючи туристичній організації яка зробить свою пропозицію, чи хоче особисто обрати свій шлях та місця для огляду, без чіткого або визначеного заздалегідь плану.

Список використаних джерел

1. Кувіка Ганна. Fit-туризм як альтернатива організованому туризму. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream>;
2. Основи організації екскурсійної діяльності/ Г.А. Богатирьова, О.А. Ніколайчук, О.М. Романуха, К.В. Снігур. Кривий ріг, організація туристичної діяльності: методика та практика, 2020. С. 37-54. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/2076/>;
3. Грибова Д.В., Створення туристичного продукту та інноваційні види туризму. 2021 .С.33-35. URL: <https://www.ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/745>.